

Schriftelijke vragen over pachtbeleid

Op 29 juni jl. is de evaluatie uitvoeringsregels pacht 2017 besproken in de commissie M&F. Aangezien het pachtbesluit 2018 toen al genomen was en belangstellenden zich tot 1 juli 2017 konden inschrijven om in aanmerking te komen voor pachtgrond, kon deze discussie geen gevolg meer hebben voor het pachtbesluit van 2018.

Naar aanleiding van de discussie leven bij de fracties van het CDA, VVD, D66 en CU/SGP hierover nog enkele aanvullende vragen. De fracties willen graag meer inzicht krijgen in welke mate het aangaan van pachtcontracten met een langere duur een gunstig effect heeft op doelen die de Provincie Noord-Holland wil dienen met tijdelijke pachtgronden.

In het debat in de commissie brachten woordvoerders van meerdere partijen de pachtduur naar voren in relatie tot het halen van de provinciale duurzaamheidsdoelstellingen op het gebied van biodiversiteit en duurzame landbouw.

Uit de evaluatie kwam naar voren dat opvallend veel respondenten een duidelijke potentiële verbetering in het duurzaam omgaan met agrarische grond bij het verlengen van de contractduur zien. Op de vraag van verschillende Statenleden waarom er gekozen is voor een maximale pachtduur van 4 jaar (vaak door driemaal het verlengen van eenjarige contracten) werd door GS aangegeven dat deze termijn te overzien is. De provincie wil geen grootgrondbezitter zijn en verkoopt daarom gefaseerd haar gronden. Er kan niet ver vooruit worden gekeken, omdat niet bekend is hoe de markt voor agrarische gronden er in de toekomst uit ziet.

In de presentatie over het nieuwe pachtbeleid van de technische briefing in NLM op 6 juni 2016 werden nog meer redenen aangegeven waarom de pachtduur maximaal 4 jaar is:

Met het nieuwe pachtbeleid komen we meer tegemoet aan wensen van de agrariërs. Want daar waar dat mogelijk is wordt de pachtperiode verlengd tot maximaal 4 jaar. Deze 4 jaar is gebaseerd op de gewassencyclus. Pacht aangaan is overigens een vrijwillige keuze.

De pachtperiode is maximaal 4 jaar omdat we willen voorkomen dat agrariërs afhankelijk worden van de pachtgronden, met het oog op mogelijke verkoop door de provincie en kansen voor andere boeren om ook weer te kunnen pachten.

In het nieuwe pachtbeleid krijgen agrariërs die nog niet aan de maximaal 4 jaar pacht zitten voorrang bij het aangaan van een nieuw pachtcontract voor die grond.

Vraag 1: Op dit moment kent ca. 11.135 ha (61%) van de grond kent een pachtduur van 1 jaar; ca 732 ha (39%) kent een meerjarige pachtduur, aldus het evaluatierapport. Is het de intentie van de provincie het percentage van pachtcontracten van 1 jaar omlaag te brengen, door actief langere contracten aan te bieden? Zo ja, hoe liggen die verhoudingen nu ongeveer per type verpachting? Zo nee, waarom gebeurt dit niet?

In het evaluatierapport staat: *“Opvallend veel respondenten zien een duidelijke potentiële verbetering bij het verlengen van de pachtduur. Kortlopende pachtduur en de onzekerheid omtrent mogelijke contractverlenging worden als niet duurzaam bestempeld. Gewaarschuwd wordt voor uitputting of misbruik van deze gronden (mest). Kortlopende contracten zijn voor biologische agrariërs geen optie, want er moeten eerst kosten gemaakt worden om biologisch te kunnen zijn.”*

Vraag 2: Bent u het met de respondenten eens dat verlengen van de pachtduur aan agrariërs bij zal dragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de provincie? Dat agrariërs toekomstbestendiger met de grond omgaan als ze er langer over kunnen beschikken? Zo nee, waarom niet?

In het evaluatierapport hebben LTO en de provincie een tegengestelde lezing van de mogelijkheid om pachtcontracten voor meerdere jaren aan te gaan, met de clause dat de pacht moet stoppen als de provincie de gronden zelf nodig heeft, al dan niet voor verkoop. LTO wordt in het rapport als volgt geciteerd:

“De LTO draagt als concrete oplossing aan een juridische constructie in de vorm van een 4 jarige overeenkomst (of 6 jaar) volgens de liberale vorm waarbij een clause is opgenomen dat de overeenkomst door de provincie eenzijdig kan worden opgezegd indien de provincie de betreffende grond nodig heeft voor eigen doeleinden. De LTO schat in dat iedereen dat een betere oplossing vindt en dat de pachters daar vrede mee hebben. Juridisch is dit toegestaan. Niemand heeft er moeite mee de grond te gebruiken tot de eigenaar het zelf nodig heeft. Dus voor de nieuwe ronde zal de provincie de beschikbare grond op de markt zetten en tegelijkertijd starten met een langjarig systeem. Elk jaar kan de provincie vervolgens dan langskomen voor nadere afspraken over de pachtduur en evt. terughalen van de grond.”

Vraag 3: Kunt u bij LTO nagaan waar zij hun uitspraak op baseert dat tussentijds opzeggen op basis van een vooraf opgenomen clause wel kan?

De provincie wordt in het evaluatierapport als volgt geciteerd:

“Het afsluiten van meerjarige contracten met de mogelijkheid van tussentijdse eenzijdige opzegging is niet mogelijk omdat de Grondkamer de contracten dan niet goedkeurt. De Grondkamer ziet er op toe dat er geen bepalingen worden opgenomen welke ten nadele van de pachter/landbouw zijn.”

De bewering van de provincie in het citaat lijkt strijdig met de afweging die de Grondkamer dient te maken op basis van het Burgerlijk wetboek 7 titel 5 (Pacht), artikel 319, lid 1 en 2. Juist de korte contracten staan een duurzamere bedrijfsvoering in de weg en daarmee de algemene belangen van de landbouw.

Vraag 4: Kunt u de bewering dat de Grondkamer tussentijdse opzegging niet goedkeurt onderbouwen, ook niet als de agrariër van te voren aangeeft er geen problemen mee te hebben en instemt met een dergelijke clause in het contract?

Vraag 5: Bent u bereid om hierover (nogmaals) het gesprek met LTO en een vertegenwoordiging vanuit de Grondkamer aan te gaan, zodat alle kansen voor potentieel werkzame oplossingen worden benut, waarbij een win-win situatie kan ontstaan waarin beter aan de provinciale doelstellingen voldaan wordt en de pachters een langer contract hebben?

Vraag 6: Is het mogelijk in de duur van pachtcontracten onderscheid te maken tussen gronden waarvan de provincie weet deze langer dan 4 jaar niet nodig te zullen hebben en gronden waarvan de provincie verwacht deze op korte termijn (binnen 4 jaar) wel nodig te hebben? Zo nee, waarom niet? Zo ja, om welke verdeling gaat het dan?

Vraag 7: Verpacht de provincie alleen voor agrarische doeleinden of zijn er ook verpachtingen voor andere doeleinden, zoals recreatie of duurzame energie? Zo ja, gelden daar andere termijnen voor? Zo ja, welke?

Vraag 8: Waarom worden leden van agrarische natuurverenigingen verplicht alsnog een certificaat te halen? Wat voegt dit (behalve overhead) toe aan hun toch al duurzame bedrijfsvoering?

Dennis Heijnen (CDA)

Hans van Straaten (VVD)

Andrea van Langen (VVD)

Claudia Weemhoff (D66)

Zafer Yurdakul (D66)

Michel Klein (CU/SGP)